

Manifest 'Naar een gezonde, zonneveilige sportomgeving'

Oproep van de Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland aan ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) / Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF.

De Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland doet een beroep op genoemde partijen om bij het nieuwe Nationaal Sportakkoord aandacht te besteden aan het belang van een zonneveilige sportomgeving, om daarmee een substantiële bijdrage te leveren aan effectieve huidkankerpreventie. Huidkanker is, met afstand, de meest voorkomende vorm van kanker in Nederland. De Stuurgroep - een samenwerking van o.a. de vereniging van dermatologen, patiëntenorganisaties, RIVM en IKNL - lanceerde in 2021 het Nationaal Actieplan Huidkanker om de enorme toename van het aantal mensen met huidkanker in Nederland een halt toe te roepen en daarmee te voorkomen dat de druk op bemensbaarheid en betaalbaarheid van de huidkankerzorg onhoudbaar wordt.

Inmiddels staat huidkanker op de politieke agenda. Februari 2021 nam de Tweede Kamer kamerbreed de Motie-Diertens aan, die het kabinet oproept met de Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland in overleg te gaan over een effectieve voorlichtingscampagne. De voorbereidingen daarvan lopen; zo leverde het RIVM recent het 'Advies voorlichtingscampagne huidkanker', gebaseerd op een literatuurstudie naar effectieve buitenlandse voorbeelden. Staatssecretaris Van Ooijen (preventie) verwees hiernaar bij het recente debat leefstijlpreventie (maart 2022). Kamerlid Rudmer Heerema sprak hem daarbij ook aan op de relatie tussen huidkanker en buitensport. Van Ooijen zegde daarbij toe deze ook te agenderen voor de nog in te richten 'tafels sport en bewegen'.

De bij het Nationaal Sportakkoord betrokken partijen (landelijke en lokale overheden, sportbonden) kunnen een belangrijke rol spelen om de stijging van het aantal huidkanker-diagnoses te keren. Zij kunnen sporters bewust maken van de risico's en stimuleren tot bescherming van de huid (felste zon vermijden, schaduw opzoeken, huid bedekken, goed insmeren). Zij kunnen helpen voorzien in voorwaarden voor dergelijk verstandig zongedrag, bijvoorbeeld door meer schaduwplekken te maken en door goede zonbeschermingsmiddelen beschikbaar te stellen op en/of rond sportvelden. Wij roepen alle bonden, gemeenten en sportaanbieders op om hun achterban te informeren over een gezonde, zonneveilige sportomgeving, en die maatregelen te nemen die daarbij behulpzaam kunnen zijn. Lokale sport- en preventieakkoorden bieden de mogelijkheid om daar gezamenlijk afspraken over te maken. De Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland wil daarbij (door kennis, informatie en contacten) adviseren.

Toelichting

Huidkanker is, met afstand, de meest voorkomende vorm van kanker in Nederland

Huidkanker is, met afstand, de in Nederland meest voorkomende vorm van kanker (IKNL, 2019). Huidkanker komt nu al vaker voor dan borstkanker, darmkanker, longkanker en prostaatkanker bij elkaar opgeteld. We gaan, binnen vijf jaar, naar 90.000 nieuwe diagnoses per jaar. Iedere gemiddelde werkdag ieder half uur twee complete voetbalelfallen met huidkanker erbij. Ongeveer een derde hiervan ontwikkelt binnen vijf jaar, één of meerdere keren, opnieuw huidkanker. Huidkanker wordt steeds meer een chronische ziekte, met patiënten die een langdurig beroep doen op professionele (na)zorg. Daarmee ontstaat, naast het persoonlijk leed bij patiënten, een toenemende druk op de bemensbaarheid en betaalbaarheid van de huidkankerzorg.

Buitensporters lopen meer risico op huidkanker

Huidkanker ontstaat vooral door overmatige blootstelling aan UV-straling (zon en/of zonnebank). Buitensporters - de hele range van Ommetjes-adepten t/m bekende topsporters (óók wintersporters) - behoren tot de hoogrisico doelgroepen. Zij brengen, vaak vanaf jonge leeftijd, veel tijd buiten door en lopen dus meer kans op huidschade. Sporters op hoogte en/of op specifieke ondergrond (sneeuw, water,

zand) hebben te maken met nog sterkere uv-straling; terwijl zweten er juist voor zorgt dat de huid deze minder goed kan tegenhouden.

Toch gaf nog geen drie jaar geleden (Nederlands Tijdschrift voor Dermatologie en Venereologie, 2019) toenmalig profwielrenner Laurens ten Dam een kort maar krachtig “geenszins” als ontnuchterend antwoord op de vraag of het risico op huidkanker leeft binnen het peloton. Meerdere studies bevestigen het beeld dat veel (ook professionele) sporters zich nauwelijks bewust zijn van de extra risico’s en wat ze zelf kunnen doen om zich daartegen te wapenen.

Er is werk aan de winkel, om zo veel mogelijk Nederlanders - gezond, dus zonveilig - in beweging te krijgen. Aan de slag!

De Stuurgroep Huidkankerzorg Nederland biedt zich aan hierbij te helpen.

